

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/82/69/95

NASTROJE SPOŁECZNE W KWIETNIU '95

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Początek kwietnia przyniósł kolejną, aczkolwiek wyraźnie słabszą niż w marcu poprawę nastrojów społecznych. Wraz ze stabilizacją na scenie politycznej opinie o sytuacji w kraju powróciły do stanu, jaki osiągały w grudniu '94 przed rozpoczęciem szczytowej fazy konfliktu między prezydentem a rządem Waldemara Pawlaka. Jednak o ile poprawę nastrojów sprzed miesiąca wiązać należy przede wszystkim z zakończeniem konfliktu na najwyższych szczeblach władzy, o tyle obecny niezbyt duży wzrost optymizmu odnosi się już raczej do oczekiwań związanych z nowym rządem¹.

Oceny

W porównaniu z marcem wzrósł nieco poziom społecznego optymizmu co do rozwoju sytuacji w kraju. Trochę więcej osób niż miesiąc temu sądzi, iż zmierza ona w dobrym kierunku (wzrost o trzy punkty procentowe), spadła też nieco liczba pesymistów (również o trzy punkty). Nadal jednak dominują opinie krytyczne - zdaniem ponad połowy Polaków sytuacja w kraju nie rokuje pomyślnie, a tylko co czwarty respondent ocenia ją jako dobrą.

Tabela 1

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	' 94						' 95					
W dobrym	26	29	28	29	24	22	22	26	28	18	23	26
W złym	59	56	53	51	58	59	62	59	55	68	61	58
Trudno powiedzieć	16	15	19	20	18	19	16	15	17	14	16	16

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (59), 30 marca - 3 kwietnia '95, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców kraju (N=1145).

Do optymistów częściej niż inni zaliczają się przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla. Stosunkowo największymi pesymistami są natomiast robotnicy niewykwalifikowani oraz rolnicy.

W ciągu ostatniego miesiąca najbardziej poprawiły się nastroje pracowników umysłowych niższego szczebla (wzrost pozytywnych wskazań o 17 punktów procentowych) oraz robotników wykwalifikowanych (wzrost o 10 punktów). Odsetek ocen pesymistycznych najbardziej znacząco wzrósł wśród rolników (o 11 punktów). Można sądzić iż zmiana na stanowisku premiera odgrywa w tym względzie dużą rolę.

Polepszenie nastrojów należy tłumaczyć przede wszystkim dalszą poprawą ocen **sytuacji politycznej** w kraju. Już marzec przyniósł wyraźny spadek ocen negatywnych, podobnie silnie tendencja ta zaznacza się w kwietniu. W stosunku do ubiegłego miesiąca odsetek ankietowanych oceniających sytuację polityczną kraju jako złą zmniejszył się o 7 punktów procentowych. W efekcie owa poprawa opinii oznacza jednak tylko powrót do sytuacji sprzed konfliktu między prezydentem a rządem Waldemara Pawlaka - po blisko miesiącu od momentu powołania nowego gabinetu opinie ankietowanych zbliżyły się do poziomu odnotowanego w grudniu i listopadzie '94. Nadal także dominują oceny pejoratywne - blisko połowa pytaných negatywnie ocenia sytuację na scenie politycznej, a zaledwie co dwudziesty jest odmiennego zdania.

Tabela 2

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną <u>sytuację</u> <u>polityczną</u> w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	' 94						' 95					
- dobra	7	7	9	8	7	7	6	7	5	2	5	6
- ani dobra, ani zła	42	42	42	45	38	35	38	39	32	26	34	38
- zła	39	40	34	34	40	45	45	44	53	64	53	46
Trudno powiedzieć	12	11	15	12	14	13	11	10	10	8	8	10

Życie polityczne kraju najkrytyczniej postrzegają obecnie rolnicy - opinie tej grupy zawodowej stosunkowo najbardziej też pogorszyły się w ciągu ostatniego miesiąca. Gorzej niż inni zapatrują się na sytuację polityczną w kraju również przedstawiciele kadry kierowniczej oraz prywatni przedsiębiorcy, choć ich opinie są nieco lepsze niż przed miesiącem.

Od lutego na tym samym poziomie kształtują się opinie o stanie **gospodarki**. Obecnie, jak zwykle w warunkach względnej stabilizacji politycznej, gospodarka na powrót stała się dziedziną życia kraju wywołującą najwięcej negatywnych opinii. Ponad połowa pytanych źle ocenia jej stan. W tej grupie najliczniejsi są robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy oraz bezrobotni.

Tabela 3

w procentach

Jak Pani ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	'94						'95					
- dobra	6	6	9	9	8	8	7	9	9	8	7	9
- ani dobra, ani zła	30	31	32	34	30	32	34	33	38	34	36	35
- zła	59	58	53	52	56	54	54	52	47	54	53	52
Trudno powiedzieć	5	4	7	5	6	7	5	5	5	5	5	5

Nieco lepiej niż przed miesiącem ankietowani oceniają natomiast sytuację we własnych **zakładach pracy**. Poprawa ta wyraża się jednak głównie w spadku opinii krytycznych (o 4 punkty procentowe). Nie przybyło natomiast ocen pozytywnych.

Tabela 4

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	N=	Wskazania respondentów według terminów badań:											
		IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
		'94						'95					
		583	581	595	532	590	586	632	554	552	588	606	563
- dobra		30	25	25	29	30	34	31	29	34	30	31	32
- ani dobra, ani zła		28	36	35	32	32	31	31	31	26	33	28	31
- zła		39	35	38	37	36	32	36	37	37	35	39	35
Trudno powiedzieć		3	3	2	2	2	3	2	3	3	2	2	2

Kondycję swego zakładu pracy w dalszym ciągu najgorzej postrzegają pracownicy sfery budżetowej, stosunkowo najlepiej zaś - osoby zatrudnione w sektorze prywatnym. W ciągu ostatniego miesiąca opinie tych ostatnich wyraźnie się poprawiły, zmniejszył się również znacząco odsetek pesymistycznych ocen wśród pracowników zakładów budżetowych.

Stabilne pozostają oceny własnych **warunków materialnych** ankietowanych i poziomu **życia rodziny**. Najliczniejsza grupa respondentów uważa je za przeciętne - ani dobre, ani złe. Mniej niż jedna piąta zadowolona jest ze swojej sytuacji materialnej, jako złą postrzega ją 39% ankietowanych.

Tabela 5 w procentach

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	'94						'95					
- dobre	11	17	13	14	16	14	14	15	17	15	17	17
- ani dobre, ani złe	44	41	44	45	46	48	46	43	44	45	45	44
- złe	45	41	42	41	38	39	41	42	39	39	39	39

Tabela 6 w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	'94						'95					
- dobrze	14	18	14	16	17	15	15	15	16	17	17	17
- ani dobrze, ani źle	57	52	53	53	55	57	54	54	55	54	54	54
- źle	29	31	33	31	28	28	31	30	28	30	29	28
Trudno powiedzieć	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0

Prognozy

Przewidywania dotyczące ogólnej sytuacji kraju oraz podstawowych dziedzin życia i własnego położenia materialnego ankietowanych są bardzo podobne do odnotowanych przed miesiącem.

W ogólną poprawę **sytuacji w Polsce** w ciągu najbliższego roku wierzy jedna piąta badanych i prawie tyle samo uważa, iż ulegnie ona pogorszeniu. Nadal jednak dominują osoby, które nie oczekują żadnych zmian - ani na lepsze, ani na gorsze.

Tabela 7 w procentach

Czy w ciągu najbliższego roku <u>sytuacja w Polsce</u> , ogólnie rzecz biorąc:	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	'94						'95					
- poprawi się	16	17	22	18	14	14	16	20	20	16	21	20
- nie zmieni się	45	50	43	45	45	50	44	44	45	42	49	49
- pogorszy się	29	25	24	28	32	27	28	27	26	32	21	22
Trudno powiedzieć	11	8	11	8	9	9	11	9	9	11	9	9

Podobnie wyglądają przewidywania **sytuacji politycznej** - najliczniejsza grupa badanych nie spodziewa się żadnych znaczących zmian w ciągu najbliższego roku. Prognozy w tej dziedzinie nie są też ani bardziej optymistyczne, ani bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem. Optymiści to przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem, respondenci dobrze oceniający swoje warunki materialne, pracownicy fizyczno-umysłowi oraz prywatni przedsiębiorcy.

Tabela 8 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku <u>sytuacja polityczna w Polsce</u> :	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	'94						'95					
- poprawi się	18	16	19	17	13	13	17	18	17	22	23	24
- nie zmieni się	46	50	49	51	48	51	50	46	44	39	47	50
- pogorszy się	19	17	12	15	17	18	15	18	22	21	15	14
Trudno powiedzieć	17	17	21	17	21	17	18	18	17	18	16	13

Nie rosną też społeczne nadzieje związane z **sytuacją gospodarczą** w kraju. Perspektywy gospodarki najlepiej oceniają osoby z wyższym wykształceniem, respondenci o najwyższych dochodach, zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej, a wśród grup społeczno-zawodowych - kadra kierownicza i inteligencja. Najgorzej natomiast przyszłość gospodarki w kraju postrzegają rolnicy oraz pracownicy sfery budżetowej.

Tabela 9

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku <u>sytuacja gospodarcza w Polsce:</u>	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	' 94						' 95					
- poprawi się	23	23	26	23	19	17	23	23	24	25	26	26
- nie zmieni się	44	44	43	45	44	51	46	41	45	42	44	47
- pogorszy się	21	20	17	19	24	20	18	20	19	20	16	18
Trudno powiedzieć	13	13	14	12	13	12	13	16	12	14	14	9

W ciągu ostatniego miesiąca nie zmieniły się również prognozy **sytuacji materialnej własnej rodziny**. Większość Polaków nie sądzi, by w ciągu najbliższego roku mogło się coś w ich sytuacji zmienić, a odsetki pesymistów i optymistów są niemal takie same. Najwięcej obaw związanych z warunkami materialnymi swojej rodziny w najbliższej przyszłości mają osoby bezrobotne oraz respondenci w wieku przedemerytalnym (55-64 lata). Perspektywy materialne gospodarstw domowych najlepiej oceniają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji.

Tabela 10

w procentach

Czy za rok Panu(i) i Pana(i) <u>ro-dzinie będzie się żyło:</u>	Wskazania respondentów według terminów badań:												
	III	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	' 94						' 95						
- lepiej	18	18	17	18	17	15	15	17	17	19	19	20	19
- tak samo	43	43	45	42	40	38	39	39	43	42	47	47	48
- gorzej	25	25	23	23	24	27	26	23	22	21	22	22	20
Trudno powiedzieć	13	14	15	17	19	20	20	20	18	18	12	11	13

Bardziej optymistyczne niż przed miesiącem są nie tylko oceny, ale także prognozy rozwoju sytuacji w **zakładach pracy** ankietowanych. Ponad jedna czwarta respondentów przewiduje poprawę w najbliższym czasie i jest to najwyższy odsetek wskazań od ponad roku.

Tabela 11

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku <u>sytuacja</u> w Pana(i) <u>zakładzie</u> <u>pracy:</u>	N=	Wskazania respondentów według terminów badań:												
		III	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
		'94						'95						
		614	595	585	605	532	599	586	636	556	560	589	607	571
- poprawi się		20	22	24	22	19	22	19	24	20	23	23	22	26
- nie zmieni się		43	43	43	49	46	45	50	45	47	50	50	45	47
- pogorszy się		25	23	20	17	21	19	17	19	20	14	17	20	18
Trudno powiedzieć		12	12	13	15	14	13	14	12	13	14	10	12	9

Znamienne, że perspektywy swojego zakładu najbardziej optymistycznie oceniają prywatni przedsiębiorcy - niemal połowa z nich uważa, że w najbliższym roku będzie lepiej; w najczarniejszych barwach przyszłość swojego gospodarstwa widzą rolnicy - jedna trzecia spośród nich sądzi, że w najbliższym roku ich sytuacja się pogorszy.

★

★ ★

Zmiana rządu, szczególnie jeśli dokonuje się w wyniku nowych wyborów, przynosi zwykle wzrost społecznych nadziei i oczekiwań lepszej przyszłości. Wydaje się jednak, że z rządem premiera Oleksego ankietowani nie wiążą szczególnych nadziei. W ciągu ostatniego miesiąca nastroje i oceny sytuacji w kraju poprawiły się tylko w niewielkim stopniu, a prognozy również nie zapowiadają dalszego wzrostu optymizmu społecznego.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	58	16	1145
Płeć				
Mężczyźni	29	55	16	541
Kobiety	23	61	17	604
Wiek				
do 24 lat	27	60	13	162
25-34	20	60	19	216
35-44	27	62	11	264
45-54	30	53	17	163
55-64	32	47	21	178
65 lat i więcej	20	64	16	161
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	64	16	431
Miasto do 20 tys.	26	60	14	127
od 21 do 100 tys.	21	55	23	233
101-500 tys.	31	57	12	210
501 tys. i więcej mieszk.	41	46	13	143
Region				
Północny	30	56	14	115
Zachodni	35	41	24	133
Środkowozachodni	22	67	11	168
Środkowy	30	57	13	208
Wschodni	18	65	17	138
Południowo-wschodni	20	61	19	180
Południowo-zachodni	27	56	17	203
Wykształcenie				
Podstawowe	19	62	18	398
Zasadnicze zawodowe	20	61	19	297
Średnie	33	54	13	351
Wyższe	44	43	13	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	54	11	77
Prac.umysł.niż.szczebła	36	49	15	114
Pracownicy fiz.- umysł.	26	50	24	57
Robotnicy wykwalifikowani	28	51	22	144
Robotnicy niewykwalifik.	19	73	8	56
Rolnicy	17	76	7	74
Prywatni przedsiębiorcy	22	67	11	34
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	24	56	20	369
Uczniowie i studenci	42	48	10	58
Bezrobotni	17	72	11	86
Gospodynie domowe i inni	18	64	18	76
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	30	52	18	123
Sektor państwowy	29	51	19	161
Sektor prywatny	30	58	12	163
Spółdzielczość	32	47	21	29
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 125 zł	13	75	12	254
125 - 199	15	66	19	208
200 - 274	28	54	18	274
275 - 324	32	48	20	162
325 i powyżej	47	40	14	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	72	13	441
Średnie	28	52	20	505
Dobre	46	41	13	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	55	17	87
Raz w tygodniu	25	59	16	658
Kilka razy w roku	27	55	19	296
W ogóle nie uczestniczy	26	64	10	102
Poglądy polityczne				
Lewica	33	54	13	234
Centrum	27	56	17	371
Prawica	30	59	11	253
Trudno powiedzieć	15	63	22	286

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona: (%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	38	46	10	1144
Płeć					
Mężczyźni	6	39	49	6	541
Kobiety	6	38	43	14	603
Wiek					
do 24 lat	8	40	46	7	162
25-34	3	40	46	11	216
35-44	6	32	54	8	264
45-54	6	43	43	8	163
55-64	7	42	40	11	178
65 lat i więcej	5	35	40	20	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	35	46	14	431
Miasto do 20 tys.	6	42	40	12	127
od 21 do 100 tys.	4	41	47	7	233
101-500 tys.	8	42	43	7	210
501 tys. i więcej mieszk.	8	36	48	8	143
Region					
Północny	14	42	32	12	115
Zachodni	5	50	38	7	133
Środkowo-zachodni	7	34	53	6	168
Środkowy	5	29	51	15	208
Wschodni	3	41	45	12	137
Południowo-wschodni	3	37	48	11	180
Południowo-zachodni	6	41	45	9	203
Wykształcenie					
Podstawowe	4	38	40	18	398
Zasadnicze zawodowe	5	41	45	9	297
Średnie	8	35	51	6	350
Wyższe	7	42	51	1	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	37	54	3	77
Prac.umysł.niż.szczebla	7	34	52	7	114
Pracownicy fiz.- umysł.	8	49	37	6	57
Robotnicy wykwalifikowani	3	44	45	8	144
Robotnicy niewykwalifik.	6	38	44	12	56
Rolnicy	1	35	59	5	74
Prywatni przedsiębiorcy	8	24	55	14	34
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	5	38	42	14	368
Uczniowie i studenci	7	40	45	8	58
Bezrobotni	8	35	47	10	86
Gospodynie domowe i inni	8	40	36	17	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	8	36	46	10	123
Sektor państwowy	6	41	45	8	161
Sektor prywatny	5	38	52	5	163
Spółdzielczość	5	55	37	3	29
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	4	34	50	12	254
125 - 199	2	38	46	15	208
200 - 274	5	43	43	10	274
275 - 324	10	32	49	9	162
325 i powyżej	10	47	39	4	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	2	34	53	11	441
Średnie	6	42	41	11	504
Dobre	14	39	41	6	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	4	34	50	11	87
Raz w tygodniu	6	40	44	10	658
Kilka razy w roku	6	38	46	10	295
W ogóle nie uczestniczy	6	34	46	14	102
Poglądy polityczne					
Lewica	9	46	41	3	234
Centrum	7	41	44	8	370
Prawica	3	35	55	7	253
Trudno powiedzieć	3	31	43	23	286

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	34	52	5	1144
Płeć					
Mężczyźni	9	33	54	3	541
Kobiety	8	36	50	6	603
Wiek					
do 24 lat	7	30	60	3	162
25-34	9	36	49	5	216
35-44	8	36	54	2	264
45-54	9	34	53	4	163
55-64	13	37	44	6	178
65 lat i więcej	5	33	52	10	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	28	60	7	431
Miasto do 20 tys.	8	41	46	5	127
od 21 do 100 tys.	14	35	49	2	233
101-500 tys.	8	40	47	5	210
501 tys.i więcej mieszk.	12	39	46	3	143
Region					
Północny	10	37	45	7	115
Zachodni	9	45	44	3	133
Środkowozachodni	9	35	54	3	168
Środkowy	10	33	50	7	208
Wschodni	5	35	52	7	137
Południowo-wschodni	8	28	62	2	180
Południowo-zachodni	9	33	53	5	203
Wykształcenie					
Podstawowe	7	31	54	9	398
Zasadnicze zawodowe	8	32	56	3	297
Średnie	9	36	52	3	350
Wyższe	14	50	35	1	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	43	42	4	77
Prac.umysł.niż.szczebla	9	38	50	3	114
Pracownicy fiz.- umysł.	8	41	47	4	57
Robotnicy wykwalifikowani	7	35	54	4	144
Robotnicy niewykwalifik.	5	25	70	0	56
Rolnicy	5	26	66	3	74
Prywatni przedsiębiorcy	12	40	47	1	34
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	8	35	50	7	368
Uczniowie i studenci	17	34	46	3	58
Bezrobotni	6	25	62	7	86
Gospodynie domowe i inni	12	36	45	8	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	8	36	50	5	123
Sektor państwowy	11	34	52	3	161
Sektor prywatny	8	36	54	2	163
Spółdzielczość	0	56	44	0	29
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	7	26	61	5	254
125 - 199	3	31	59	7	208
200 - 274	8	35	51	6	274
275 - 324	7	39	52	3	162
325 i powyżej	16	46	37	2	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	28	62	5	441
Średnie	8	36	51	5	504
Dobre	17	46	33	4	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	8	36	51	4	87
Raz w tygodniu	8	35	52	5	658
Kilka razy w roku	10	33	52	5	295
W ogóle nie uczestniczy	7	32	54	7	102
Poglądy polityczne					
Lewica	11	36	51	2	234
Centrum	7	34	56	3	370
Prawica	12	36	49	3	253
Trudno powiedzieć	6	31	51	12	286

Tabela 4. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	31	35	2	562
Płeć					
Mężczyźni	35	30	33	2	315
Kobiety	29	31	37	3	247
Wiek					
do 24 lat	35	26	40	0	65
25-34	33	39	25	2	148
35-44	31	29	37	4	211
45-54	28	29	42	2	93
55-64	47	24	27	1	37
65 lat i więcej	10	29	61	0	8
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	34	46	1	205
Miasto do 20 tys.	30	35	33	2	64
od 21 do 100 tys.	43	29	24	4	120
101-500 tys.	45	27	26	3	104
501 tys. i więcej mieszk.	35	27	35	3	70
Region					
Północny	50	22	27	1	44
Zachodni	29	44	23	4	58
Środkowozachodni	38	22	38	3	84
Środkowy	30	31	36	3	108
Wschodni	27	40	31	3	62
Południowo-wschodni	29	25	47	0	92
Południowo-zachodni	30	33	33	3	115
Wykształcenie					
Podstawowe	17	27	52	5	101
Zasadnicze zawodowe	31	32	34	2	176
Średnie	34	33	32	1	209
Wyższe	51	27	21	1	76
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	42	24	34	0	77
Prac. umysł. niż. szczebla	40	34	23	2	114
Pracownicy fiz.- umysł.	30	25	41	4	57
Robotnicy wykwalifikowani	32	34	30	3	142
Robotnicy niewykwalifik.	35	26	35	4	56
Rolnicy	11	29	58	1	72
Prywatni przedsiębiorcy	27	43	28	2	30
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	18	25	54	4	11
Bezrobotni	0	0	100	0	1
Gospodynie domowe i inni	59	41	0	0	1
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	30	28	40	2	123
Sektor państwowy	33	33	32	3	161
Sektor prywatny	45	32	21	3	162
Spółdzielczość	20	41	38	0	29
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	20	29	50	1	117
125 - 199	23	31	43	3	105
200 - 274	30	36	32	2	126
275 - 324	41	37	19	3	74
325 i powyżej	49	23	27	1	113
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	31	47	3	189
Średnie	32	32	34	2	256
Dobre	55	28	17	1	117
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	18	37	45	0	26
Raz w tygodniu	33	30	35	2	340
Kilka razy w roku	30	34	32	4	152
W ogóle nie uczestniczy	38	24	34	4	43
Poglądy polityczne					
Lewica	34	29	36	1	118
Centrum	36	30	32	1	201
Prawica	34	37	28	2	127
Trudno powiedzieć	21	27	45	6	116

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce:
(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	49	22	9	1145
Płeć					
Mężczyźni	24	49	21	7	541
Kobiety	16	49	24	10	604
Wiek					
do 24 lat	17	61	17	5	162
25-34	15	48	26	11	216
35-44	19	56	22	3	264
45-54	20	46	26	8	163
55-64	31	39	21	9	178
65 lat i więcej	19	41	22	18	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	47	24	11	431
Miasto do 20 tys.	18	55	18	9	127
od 21 do 100 tys.	19	52	22	7	233
101-500 tys.	23	50	21	6	210
501 tys.i więcej mieszk.	23	45	22	10	143
Region					
Północny	15	59	15	11	115
Zachodni	35	46	9	10	133
Środkowozachodni	13	53	27	7	168
Środkowy	21	41	25	13	208
Wschodni	21	48	24	7	138
Południowo-wschodni	15	55	24	6	180
Południowo-zachodni	21	46	27	7	203
Wykształcenie					
Podstawowe	20	41	24	15	398
Zasadnicze zawodowe	17	55	20	8	297
Średnie	18	54	22	5	351
Wyższe	31	46	20	3	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	41	26	5	77
Prac.umysł.niż.szczebła	13	62	21	5	114
Pracownicy fiz.- umysł.	19	53	17	11	57
Robotnicy wykwalifikowani	18	56	17	9	144
Robotnicy niewykwalifik.	23	49	24	4	56
Rolnicy	17	33	45	6	74
Prywatni przedsiębiorcy	16	66	19	0	34
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	23	41	23	14	369
Uczniowie i studenci	15	71	10	4	58
Bezrobotni	14	58	23	5	86
Gospodynie domowe i inni	23	44	21	12	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	17	49	29	6	123
Sektor państwowy	20	53	19	9	161
Sektor prywatny	18	57	18	7	163
Spółdzielczość	24	65	11	0	29
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	13	48	32	7	254
125 - 199	14	48	26	11	208
200 - 274	21	51	19	9	274
275 - 324	20	51	20	9	162
325 i powyżej	29	49	14	7	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	46	31	10	441
Średnie	21	50	20	9	505
Dobre	31	54	9	6	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	25	36	27	12	87
Raz w tygodniu	19	53	20	8	658
Kilka razy w roku	19	46	26	9	296
W ogóle nie uczestniczy	21	47	21	11	102
Poglądy polityczne					
Lewica	26	49	21	4	234
Centrum	20	54	20	6	371
Prawica	20	49	23	8	253
Trudno powiedzieć	14	44	26	16	286

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	50	14	13	1144
Płeć					
Mężczyźni	28	47	14	11	541
Kobiety	20	51	13	16	603
Wiek					
do 24 lat	22	57	11	10	162
25-34	26	49	11	13	216
35-44	21	52	17	9	264
45-54	26	54	13	7	163
55-64	27	42	15	16	178
65 lat i więcej	18	42	13	27	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	21	49	15	15	431
Miasto do 20 tys.	22	52	11	15	127
od 21 do 100 tys.	23	57	8	12	233
101-500 tys.	25	50	13	12	210
501 tys. i więcej mieszk.	30	37	21	11	143
Region					
Północny	26	49	12	13	115
Zachodni	34	48	6	12	133
Środkowozachodni	21	53	16	10	168
Środkowy	27	36	18	19	208
Wschodni	19	47	19	15	137
Południowo-wschodni	19	58	14	9	180
Południowo-zachodni	21	57	10	13	203
Wykształcenie					
Podstawowe	20	47	12	20	398
Zasadnicze zawodowe	23	54	13	10	297
Średnie	23	50	16	11	350
Wyższe	39	43	13	5	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	29	51	11	8	77
Prac. umysł. niż. szczebla	21	51	19	9	114
Pracownicy fiz.- umysł.	39	50	6	5	57
Robotnicy wykwalifikowani	22	63	10	5	144
Robotnicy niewykwalifik.	23	47	16	14	56
Rolnicy	23	48	24	6	74
Prywatni przedsiębiorcy	36	39	9	16	34
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	22	43	15	20	368
Uczniowie i studenci	24	58	5	13	58
Bezrobotni	17	53	17	14	86
Gospodynie domowe i inni	23	52	8	17	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	21	53	17	9	123
Sektor państwowy	25	56	12	6	161
Sektor prywatny	31	51	8	10	163
Spółdzielczość	17	63	17	3	29
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	17	53	18	12	254
125 - 199	19	46	17	18	208
200 - 274	24	54	11	12	274
275 - 324	27	52	14	7	162
325 i powyżej	34	46	9	11	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	47	19	16	441
Średnie	22	54	11	12	504
Dobre	38	43	9	10	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	40	11	21	87
Raz w tygodniu	23	50	13	13	658
Kilka razy w roku	23	55	13	10	295
W ogóle nie uczestniczy	25	40	19	16	102
Poglądy polityczne					
Lewica	31	48	12	9	234
Centrum	24	54	14	8	370
Prawica	27	49	15	9	253
Trudno powiedzieć	14	45	13	28	286

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku w Pana(i) zakładzie pracy:

	(%)				Liczba osób
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
Ogółem	26	47	18	9	570
Płeć					
Mężczyźni	30	44	16	10	320
Kobiety	21	50	22	8	249
Wiek					
do 24 lat	35	35	18	11	65
25-34	30	48	16	7	148
35-44	22	49	20	10	213
45-54	20	51	19	9	94
55-64	35	45	11	9	41
65 lat i więcej	10	24	34	32	9
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	44	24	11	207
Miasto do 20 tys.	29	48	16	8	64
od 21 do 100 tys.	25	51	12	11	123
101-500 tys.	28	48	13	11	105
501 tys. i więcej mieszk.	32	45	23	0	70
Region					
Północny	22	51	17	10	47
Zachodni	50	37	11	3	58
Środkowozachodni	25	54	17	5	85
Środkowy	33	35	19	13	107
Wschodni	20	51	19	11	62
Południowo-wschodni	15	54	24	8	93
Południowo-zachodni	22	47	18	12	117
Wykształcenie					
Podstawowe	16	39	25	20	109
Zasadnicze zawodowe	30	45	19	7	176
Średnie	23	51	18	8	210
Wyższe	38	51	9	2	76
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	33	52	12	3	77
Prac. umysł. niż. szczebla	25	57	14	4	114
Pracownicy fiz.- umysł.	27	48	20	6	57
Robotnicy wykwalifikowani	23	47	19	10	142
Robotnicy niewykwalifik.	23	44	12	20	56
Rolnicy	22	37	32	10	73
Prywatni przedsiębiorcy	45	21	12	22	30
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	18	34	32	16	17
Bezrobotni	0	100	0	0	2
Gospodynie domowe i inni	0	100	0	0	1
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	14	61	18	6	123
Sektor państwowy	25	48	16	10	161
Sektor prywatny	36	42	12	10	162
Spółdzielczość	33	33	32	2	29
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	20	38	34	8	119
125 - 199	27	49	14	10	105
200 - 274	22	51	15	12	130
275 - 324	26	50	17	8	75
325 i powyżej	35	48	13	4	113
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	41	29	14	193
Średnie	28	53	12	8	259
Dobre	38	44	14	3	118
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	21	39	30	10	28
Raz w tygodniu	25	47	19	9	345
Kilka razy w roku	30	48	12	10	152
W ogóle nie uczestniczy	21	44	30	5	43
Poglądy polityczne					
Lewica	19	53	22	6	118
Centrum	24	48	18	9	207
Prawica	38	40	16	6	128
Trudno powiedzieć	23	45	16	16	117